

Lagutskottet

Regeringens årsberättelse 2021

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2021 (B 2/2022 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för utlåtande till revisionsutskottet. Tidsfrist: 30.9.2022.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Susanna Siitonen, justitieministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Lagutskottet har behandlat berättelsen utifrån de uttalanden som riksdagen godkänt på förslag från utskottet. Huvuddelen av uttalandena gäller justitieministeriets förvaltningsområde, men en del av dem gäller också social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Dessutom har lagutskottet utifrån sitt eget ansvarsområde behandlat frågan om att minska överskuldsättningen och de problem som den orsakar. Utskottet har också behandlat riksdagens beslut om medborgarinitiativet om att förbjuda könsstympning av flickor.

Uttalanden som ska stå kvar

Utifrån regeringens årsberättelse och inkommen utredning anser utskottet att de uttalanden som godkänts på förslag av lagutskottet fortfarande behövs och bör stå kvar. Här vill lagutskottet särskilt lyfta fram följande uttalande som ska stå kvar:

— *Uppföljning av konsekvenserna av projektet för att förenkla rättsprocesserna, RP 200/2017 rd — RSv 31/2018 rd*

Utlåtande LaUU 21/2022 rd

I samband med behandlingen av regeringens proposition RP 200/2017 rd om att förenkla rättsprocesserna i de allmänna domstolarna godkände riksdagen ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsatte att justitieministeriet följer hur reformen för att förenkla rättsprocesserna i de allmänna domstolarna fungerar och vilka konsekvenser den har, särskilt när det gäller bestämmelserna om domstolarnas sammansättningar och om den åtalades personliga närvaro vid rättegången, och att ministeriet lämnar lagutskottet en utredning om de frågorna före utgången av 2023.

Vid behandlingen av regeringens proposition (RP 52/2021 rd) med förslag till lag om ändring av 37 kap. i strafflagen har lagutskottet fäst uppmärksamhet vid bestämmelserna om domstolens sammansättning i fråga om behandlingen av grovt betalningsmedelsbedrägeri och grovt betalningsmedelsbrott. Lagutskottet betonar att utskottet i sitt betänkande om den nämnda propositionen (LaUB 9/2021 rd, s. 5) har betonat att det i den utredning som ska lämnas till utskottet finns skäl att bedöma och behandla också den fråga om tingsrättens sammansättning som aktualiserats när det gäller grovt betalningsmedelsbedrägeri och grovt betalningsmedelsbrott. Vid bedömningen bör man dock också beakta aspekter som hänför sig till rättssäkerheten och den eventuella arten och omfattningen av de ärenden som behandlas.

Förbjud könsstympning av flickor, MI 1/2019 rd — RSk 44/2020 rd

I samband med behandlingen av medborgarinitiativet om att förbjuda könsstympning av flickor (MI 1/2019 rd) godkände riksdagen ett beslut enligt vilket riksdagen utifrån medborgarinitiativet förutsätter att statsrådet snarast möjligt vidtar åtgärder för att tydligare kriminalisera könsstympning av flickor och kvinnor i strafflagen och under denna valperiod förelägger riksdagen de lagförslag som behövs (RSk 44/2020 rd).

Lagutskottet fäste i sitt utlåtande om föregående årsberättelse (LaUU 12/2021 rd, s. 3) uppmärksamhet vid att beslutet och de åtgärder som vidtagits med anledning av det inte hade tagits in i årsberättelsens bilaga om åtgärder med anledning av riksdagens uttalanden och ställningstaganden. Utskottet ansåg det dock viktigt att utskottet i samband med behandlingen av regeringens kommande årsberättelser informeras också om hur detta ärende framskrider och att uppgifterna om detta i fortsättningen också tas med i regeringens årsberättelse.

Utskottet noterar att beslutet i fråga och de åtgärder som vidtagits med anledning av det inte har tagits med i bilagan till årsberättelsen. Utskottet har dock i samband med behandlingen av årsberättelsen fått en utredning i ärendet av justitieministeriet.

Enligt inkommen utredning tillsatte justitieministeriet den 27 maj 2021 en arbetsgrupp för att tydligare kriminalisera könsstympning av flickor och kvinnor i strafflagen. Arbetsgruppens mandatperiod fortsätter till och med den 31 augusti 2022, och avsikten är att en proposition ska lämnas till riksdagen under denna valperiod. Åtgärderna i fråga om det ovannämnda ärendet pågår alltså fortfarande.

Minskning av överskuldssättningen och de problem som den orsakar

När riksdagen godkände regeringens proposition RP 230/2018 rd med förslag till ändring av bestämmelserna om konsumentkreditavtal och vissa andra konsumentavtal godkände riksdagen de

Utlåtande LaUU 21/2022 rd

sex uttalanden som föreslogs i ekonomiutskottets betänkande (EkUB 39/2018 rd). Av dessa baserade sig uttalandena 1—3 på lagutskottets förslag till uttalanden (LaUU 33/2018 rd). Uttalandena gäller uppföljning av hur reformen av prisregleringen för konsumentkrediter fungerar (uttalande 1), bedömning av behoven att utveckla nivån på gäldenärens nödvändiga levnadskostnader som ska beaktas i samband med utsökningens skyddsandelssystem och skuldsanering för privatpersoner (uttalande 2) samt bedömning av möjligheterna att förkorta lagringstiderna för uppgifter om betalningsstörningar och förbättra tillgången till social kreditgivning (uttalande 3).

Lagutskottet konstaterar med tanke på sitt eget ansvarsområde att regeringens åtgärder i fråga om uttalandena 1—3 i ljuset av regeringens årsberättelse och den utredning som lämnats ännu inte har slutförts i detta skede.

Övrigt

Enligt regeringens årsberättelse och inkommen utredning är avsikten att riksdagen ska föreläggas flera viktiga propositioner hösten 2022. Utskottet anser det viktigt att propositionerna lämnas i tid så att riksdagen har tillräckligt med tid för att behandla dem på behörigt sätt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottet föreslår

att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 15.6.2022

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Sandra Bergqvist sv
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Hanna Huttunen cent
medlem Saara Hyrkkö gröna
medlem Marko Kilpi saml
medlem Pasi Kivisaari cent
medlem Jouni Ovaska cent
medlem Mari Rantanen saf
medlem Suldaan Said Ahmed vänst
medlem Paula Werning sd
ersättare Kari Tolvanen saml
ersättare Veikko Vallin saf

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.